

הפסיכולוגיה הקלינית של גיל ההתבגרות

יום חמישי 14:15-15:45

פרופ' גולן שחר

המחלקה לפסיכולוגיה

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

Golan.shahar878@gmail.com

shaharg@bgu.ac.il

תיאור הסדנה:

גיל ההתבגרות מתאפיין במערך מיוחד של לחצים, גורמי סיכון, והפרעות נפשיות, ובתור שכזה מהווה אתגר מיוחד לפסיכולוגים קליניים (ורפואיים וחינוכיים). בסדנה זו נדון בהתנהגויות מסוכנות, משברים אופייניים, והפרעות שכיחות בגיל ההתבגרות, תוך דגש על אינטראקציה בין גורמי סיכון וחוסן ועל תהליכים אישיותיים ובין אישיים.

חובות הקורס:

1. השתתפות פעילה (20%)
2. הגשת עבודה (80%): ניתן לבחור בין סקירת ספרות, ניתוח כמותני של נתונים קיימים, ומחקר איכותני הכולל ראיון של מתבגר.

שיעור 1: גיל ההתבגרות (גולן שחר).

Lerner, R. M., & Galambos, N. L. (1998). Adolescent development: Challenges and opportunities for research, programs, and policy. *Annual Review of Psychology, 49*, 413-336.

שיעור 2: לחץ, פגיעות וחוסן (גולן שחר).

Compas, B. E., Connor-Smith, J. K., Saltzman, H., Thomsen, A., H., & Wadsworth, M. E. (2001). Coping with stress during childhood and adolescence: Problems, progress, and potential in theory and research. *Psychological Bulletin, 127*, 87-127.

Seidman, E., Allan, L., Aber, L. J., Mitchell, C., & Feinman, J. (1994). The impact of school transition in early adolescence on the self-system and perceived social context of poor urban youth. *Child Development, 65*, 507-522.

שיעור 3: חשיפה לטרור (גולן שחר)

Shahar, G., & Henrich, C. C. (2015, December 21). Perceived Family Social Support Buffers against the Effects of Exposure to Rocket Attacks on Adolescent Depression, Aggression, and Severe Violence. *Journal of Family Psychology*. Advance online publication. <http://dx.doi.org/10.1037/fam0000179>

שיעורים 4: דיכאון ואבדנות (גולן שחר).

Hammen, C. C. (2009). Adolescent depression. *Current directions in psychological science, 18*, 200-204.

Shahar, G., Henrich, C. C., Winokur, A., Blatt, S. J., Kuperminc, G. P., & Leadbeater, B. J. (2006). Self-criticism and depressive symptoms interact to predict middle school academic achievement. *Journal of Clinical Psychology, 62*, 147-155.

שיעור 5: שימוש בחומרים ממכרים (סטודנטים).

Wills, T. A., Resko, J. A., Ainette, M. G., & Mendoza, D. (2004). Role of parent support and peer support in adolescent substance use: A test of mediated effects. *Psychology of Addictive Behavior, 18*, 122-134.

שיעור 6: עבריינות נוער (סטודנטים).

Stouthamer-Loeber, M., Loeber, R., Wei, E., Farrington, D., & Wikstrom, P. H. (2002). Risk and promotive effects in the explanation of persistent serious

delinquency in boys. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 70, 111-123.

שיעור 7: התנהגות מינית מסוכנת (סטודנטים).

Goldenberg, D., Telzer, E. H., Lieberman, M., Fuligni, A., & Galván, A. (2013). Neural mechanisms of impulse control in sexually risky adolescents. *Developmental Cognitive Neuroscience*, 6, 23-29.

Henrich, C. C., Brookmeyer, K. A., Shrier, L., & Shahar, G. (2006). Supportive relationships and risky sexual behavior in adolescence: An ecological-transactional approach. *Journal of Pediatric Psychology*, 31, 286-297.

שיעור 8: כמות מסטיות (סטודנטים).

Hunter, E. (1998). Adolescent Attraction to Cults. *Adolescence*, 33, 709-714.

שיעור 9: חבלה עצמית (מרצה אורחת: ד"ר ליאת יצחקי).

Izhakey, L., Shahar, G., Stein, D., Fennig, S. (2015). In eating-disordered inpatient adolescents, self-criticism predicts non-suicidal self-injury. *Suicide & Life-Threatening Behavior*, Oct 17. doi: 10.1111/sltb.12223. [Epub ahead of print]

Nock, M. K., & Prinstein, M. J. (2004). The functional approach to the assessment of self-mutilative behavior. *Journal of Consulting & Clinical Psychology*, 72, 885-890.

שיעור 10: הפרעות אכילה (סטודנטים).

Fenning, S., Hadas, A., Izhakey, L., Roe, D., Apter, A., & Shahar, G. (2008). Self-criticism is a key predictor of eating disorder symptoms among inpatient adolescent girls. *International Journal of Eating Disorders*, 41, 762-765.

שיעור 11: היים ברחוב (סטודנטים).

Kidd, S., & Shahar, G. (2008). Resilience in street youth: The key role of self-esteem. *American Journal of Orthopsychiatry*, 78, 163-172.

שיעור 12: בריאות פיזית ומחלות בגיל ההתבגרות (גולן).

Williams, P. G., Holmbeck, G. N., & Greenley, R. N. (2002). Adolescent health psychology. *Journal of Consulting & Clinical Psychology*, 70, 828-842.

שיעור 14: המעבר לבגרות והבגרות הצעירה (גולן שחר).

Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood. *American Psychologist*, 55, 469-480.

Schiller, M., Hammen, C. C., & **Shahar, G.** (2016). Comparing three theoretical models of the links between self, stress, and psychopathological Distress during emerging adulthood. *Self & Identity*. <http://dx.doi.org/10.1080/15298868.2015.1131736>

Shulman, S., Kalnizki, E., & Shahar, G. (2009). Why some individuals have difficulties in making the transition to adulthood: The role of personality and social resources. *Journal of Adolescent Research*.